

بخش ۲. خانواده نوبی ها (مصر، سودان)

بیرگید	دبری	کادارو	دیلینگ	کنوزی	دنگولوی	
fila:l-e ₁	wur-i ₂	wur-i ₂	hur ₂	be:₁	'be:₁	کشتن
ma:l ₂	nən-to ₁	nən-tu ₁	nən-ti ₁	an-at-ti ₁	u'n-at-t ₁	ماه
eji ₁	ɔtu ₁	ɔto ₁	ɔti ₁	essi ₁	'ess ₁	آب
te:-n ₁	ti ₁	ti ₁	ti ₁	tir ₁	'tir ₁	دادن
azze-n ₃	kɛŋ ₂	kɛn ₂	ken ₂	sere:₁	'sɛrɛ:₁	خوب
kurr-i ₃	irf-o ₂	irf-o ₂	irf-i ₂	turug ₁	'turug ₁	باد
ur=dill-e ₁	til-tu ₁	til-tu ₁	tel-ti ₁	si:r ₂	'dil-ti ₁	مو
tu:₁	to ₁	to ₁	te-te ₂	tu:₁	'tu:₁	دل
ne:r-i ₁	jer-i ₁	dwallɛli ₂	jer ₁	ne:r ₁	'ne:r ₁	خوابیدن
?i:zi ₂	ɛngal-to ₃	aju ₂	ɛj ₂	masil ₁	'masil ₁	خورشید

		الگوریتم B	الگوریتم A		
0.50	کشتن			دستی	
0.83	ماه				
1.00	آب				
1.00	دادن				
0.50	خوب				
0.50	باد				
0.83	مو				
0.83	دل				
0.83	خوابیدن				
0.50	خورشید				
0.33	کشتن			خودکار (تومات)	
0.50	ماه				
0.50	آب				
0.67	دادن				
0.50	خوب				
0.50	باد				
0.83	مو				
1.00	دل				
0.50	خوابیدن				
0.50	خورشید				

(A) (2 امتیاز) صامت **B** مثل حرف **r** در زبان فرانسه، با قسمت پشتی زبان تلفظ می شود (= غ). این به کدام کلاس دولگوپولسکی مربوط می شود و شما چگونه به این پی بردید؟

(B) (2 امتیاز) درخت نوبی ها در گوشه بالا سمت راست تنها یکی از دو امکان موجود برای این ترکیب الگوریتم و نوع نشانه گذاری است. درخت دیگری ممکن را بکشید.

(C) (2 امتیاز) درخت نوبی ها در گوشه پایین سمت راست تنها یکی از دو امکان موجود برای این ترکیب الگوریتم و نوع نشانه گذاری است. درخت دیگری ممکن را بکشید.

(D) (2 امتیاز) فاصله آمارواژگان 0.49 در ریشه درخت نوبی ها در گوشه سمت راست بالا مانند سایر فاصله ها در این مسئله بعد ممیز تا دو علامت رند شده اند. فاصله دقیق چیست؟

بخش ۳. خانواده ماتاگویان (آرژانتین، بولیوی، پاراگوئه)

ماکا	نیواکله (چیشامنه هلاوس)	نیواکله (شیچام هلاوس)	مانخوی	ایوجایاها	وینهایک	وجوز	ویچی (ریوادویا)	ویچی (برمهو پایینی)	
fe [?] t ₂	ʔitax ₁	ʔitax ₁	'ʔeit'e ₁	'hwat ₂	ʔi:tax ₁	ʔitah ₁	ʔitox ₁	ʔitox ₁	آتش
sehets ₋₁	saxetʃ ₋₁	saxetʃ ₋₁	ʃi [?] jus ₋₁	si [?] jus ₋₁	ʔwa:hat ₁	wahat ₁	wahat ₁	ʔwahat ₁	ماهی
=f [?] i [?] ʔ ₅	=φo [?] ʔ ₄	=φo [?] ʔ ₄	=ka [?] ʔla [?] ʔ ₂	= [?] sat ₃	=pa:k [?] o [?] ʔ ₁	=patʃ [?] o ₁ , =kala ₂	=qol ₂	=patʃ [?] u ₁	پا
iweli [?] ʔ ₃	jina [?] t ₁	jina [?] t ₁	ʔa [?] nat ₁	ʔi [?] n [?] at ₁	ʔina:t ₁	wah ₂	ʔinot ₁	ʔinot ₁	آب
tis-ix ₅	=xut-ej ₄	=xut ₄	= [?] haj [?] ʔ ₃ , = [?] wɛn ₂	= [?] wɛhn-a [?] ʔm ₂	= [?] wɛŋ-o [?] ʔ ₁	= [?] wɛŋ-o ₁	=wɛŋ-u ₁	= [?] wɛŋ-u ₁	دادن
t=ejk'un-ej ₂	ʔis ₁	ʔis ₁	'ʔeis ₁	'ʔes ₁	ʔis ₁	ʔis ₁	ʔis ₁	ʔis ₁	خوب
t'unik'i ₆	ʔaβi [?] m ₅	ʔaβi [?] m ₅	'hlahwuu [?] ʔ ₄	'hlahwu [?] ʔ ₄	=ja:ʔ ₂ , =x ^w ox ^w ₃	ʔihwok ^w ₁	ʔinwək ₁	ʔinwok ^w ₁	باد
naxka-k ₃	ji [?] kla [?] ʔ ₁	ʔa [?] kxi-juk ₂	ʔa [?] la-k ₁	ʔa [?] la [?] ʔ ₁	ha [?] la [?] ʔ ₁	ha [?] la ₁	hal ₁	ha [?] lo ₁	درخت
=ʔewkux-its ₅	=je [?] s ₄	=jate [?] t ₃	= [?] wole-j ₁	= [?] wole ₁	= [?] wo:le-ç ₁ , hi:lenax ₂	= [?] wole-j ₁	=wule-j ₁	= [?] wule-j ₁	مو
=lan ₁	=klan ₁	=klan ₁	=lan ₁	=la [?] ʔan ₁	=la:ŋ ₁	=lan ₁	=lon ₁	=lon ₁	کشتن

	الگوریتم B	الگوریتم A	
<p>تشخیصه بیت:</p> <p>0.78 آتش</p> <p>1.00 ماهی</p> <p>0.33 پا</p> <p>0.78 آب</p> <p>0.44 دادن</p> <p>0.89 خوب</p> <p>0.33 باد</p> <p>0.78 درخت</p> <p>0.67 مو</p> <p>1.00 کشتن</p>	<p>پایینی (برمهو ویچی)</p> <p>ویچی (ریواداویا)</p> <p>وجوز</p> <p>وینهایک</p> <p>ایوجایاها</p> <p>مانخوی</p> <p>هلاوس (شیچام نیواکله)</p> <p>هلاوس (چیشامنه نیواکله)</p> <p>ماکا</p>	<p>پایینی (برمهو ویچی)</p> <p>ویچی (ریواداویا)</p> <p>وجوز</p> <p>وینهایک</p> <p>ایوجایاها</p> <p>مانخوی</p> <p>هلاوس (شیچام نیواکله)</p> <p>هلاوس (چیشامنه نیواکله)</p> <p>ماکا</p>	دستی
<p>تشخیصه بیت:</p> <p>0.78 آتش</p> <p>0.44 ماهی</p> <p>0.33 پا</p> <p>0.56 آب</p> <p>0.67 دادن</p> <p>0.89 خوب</p> <p>0.22 باد</p> <p>0.67 درخت</p> <p>0.67 مو</p> <p>1.00 کشتن</p>	<p>پایینی (برمهو ویچی)</p> <p>ویچی (ریواداویا)</p> <p>وجوز</p> <p>وینهایک</p> <p>ایوجایاها</p> <p>مانخوی</p> <p>هلاوس (شیچام نیواکله)</p> <p>هلاوس (چیشامنه نیواکله)</p> <p>ماکا</p>	<p>پایینی (برمهو ویچی)</p> <p>ویچی (ریواداویا)</p> <p>وجوز</p> <p>وینهایک</p> <p>ایوجایاها</p> <p>مانخوی</p> <p>هلاوس (شیچام نیواکله)</p> <p>هلاوس (چیشامنه نیواکله)</p> <p>ماکا</p>	خودکار (انومات)

بخش ۴. خانواده مغولی (جمهوری خلق چین، مغولستان، روسیه)

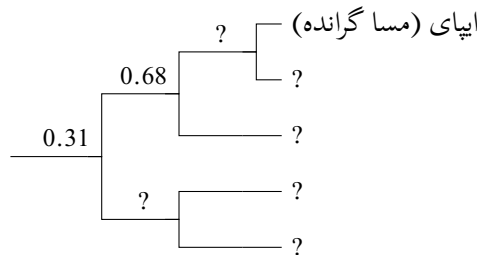
(E) (10 امتیاز) فهرست بعدی را بررسی کنید. شاخص ثبات متناسب با درختان با نشانه گذاری دستی یا اتوماتیک را حساب کنید. برای اینکه به شما کمک کنیم ما هر دو شاخص ثابت را برای معنی 'همه' آماده کرده‌ایم. در 0.36 و 0.40 به صورت رندوم داده شده‌اند.

بونا	شیرا یوگور	اردوس	خالخا	کالمیک	خوشوت	الیود	نیوبارگوت	بوریات (خوری)	خامنیگان (منچو)	داگور (هایلار)	
hanə ₋₂	tʃ ^h uq ₅	pyyyte ₄ , xamuk ^h ₋₁	pu ₃ , pu ₄ , xamäg ₋₁	tsuk ₅ , xamak ₋₁	lug ₅	tsug ₅	bygd ₄	bɔxi ₋₃	bɔlt ₂	hɔ ₋₁	همه
arasun ₄	χalsən ₁	turusu ₃	xɔɫt ^h s ₂	dursn ₃	xalis ₁	xolts ₂	xalʃhu ₋₁	χɔltɔhən ₂	qalihən ₁	hails ₁	پوست درخت
kele ₁	ketesən ₂	ketysy ₂	gitis ₂ , xiwɫɟij ₋₁	gesn ₂	gets ₂	ge:s ₂	gedy ₋₂	gedehen ₂	getəhən ₂	ke:li ₁	دل
bendzer ₂	ʃu:n ₁ , peltʃɔr ₂	ʃuβu ₋₁	ʃuwu ₁	ʃowun ₁	ʃuwu ₋₁	ʃuvu ₋₁	ʃuwu ₋₁	ʃubu:n ₁	eiwan ₁	dəgi ₋₁	پرند
χal ₁	qal ₁	qal ₁	gal ₁	gal ₁	gal ₁	gal ₁	gal ₁	gal ₁	gal ₁	gali ₁	آتش
mor ₄	mør ₄	tʃam ₋₁	tsam ₋₁	xa:l-kə ₃	dzam ₋₁	dzam ₋₁	zam ₋₁	χargi ₂ , zam ₋₁	qargoi ₂	terg-u:l ₁	راه
dabsu ₂	ta:psən ₂	taβusu ₂	tawsä ₂	dawsn ₂	daws ₂	daws ₂	dawuhu ₋₂	dabhan ₂	dawhən ₂	hata ₋₁	نمک
mba ₋₁	umpa ₋₁	usu-tʃ ^h i-la ₋₄	siɫi ₋₃	us-tɕi ₋₄ , ø:m ₋₅	umba ₋₁	sele ₋₃	umb ₋₁	t ^h amar ₋₂	umba ₋₁	unpa-du ₁	شنا کردن
sə ₁	q ^h usun ₁	usun ₁	ʊsɔ ₁	usn ₁	us ₁	usn ₁	u:ha ₁	uhan ₁	ʊxʊn ₁	ʊsɔ ₁	آب
ki ₁	k ^h i ₋₁	k ^h i ₋₁	salɟxi ₂	salʃkn ₂	salki ₂	salʃxin ₂	halxi ₂	halxin ₂	halkin ₂	kein ₁	باد

بخش ۵. خانواده یومانی (مکزیک، ایالات متحده آمریکا)

(F) (8 امتیاز) فهرست بعدی را بررسی کنید. ذیل درختی داده شده که بر اساس همان لیست بنا شده است. برخی داده‌ها (اسامی زبان‌ها و فاصله آمارواژگان) جا افتاده است. جای خالی را پر کنید. ذکر کنید که آیا درخت در نشانه گذاری به دست کارشناسان یا اتوماتیک بنا شده است و همچنین آیا به کمک الگوریتم آ یا ب ساخته شده است.

موجاوه	کوکوپا	یاواپای	تیپای (جامل)	ایپای (مسا گرانده)	(مسا)
wena=wen-a ₁	'xʌ=ʔut ₂	'tʃkr=ot-i ₂	lə=ʔuj ₁	mə=put-k ₃	کوتاه
ʔitʃ=i=jer ₁	'ʃa ₂	'ʔ=tʃ=sa ₂	aʔ='ʃa ₂	ʔa:ʃa:₂	پرنده
ɲ=a=s=ak ₁	'ɲ=j=a:k ₁	'tʃ=j=a:k-a ₁	'ak ₁	aq ₁	استخوان
i=ro:z-v-k ₁	's=ʔar ₂	'ru-β-i ₁	's=ʔa:j ₃	sa:j ₃	خشک
kʷi:kʷay ₁	'ʔi='ma:tʃ ₂	'kʷe:='θo-β-a ₃	'kʷak ₄	kukʷa:j-p ₁	گوشت
maʎaɛ ₁	'm=puk ₂	'mlq ₁	i:='puk ₂	i:='puk ₂	گردن
i=ju:-k ₁	'wi:₂	'ʔu:₁	'wi:w ₂	ə=wu:w ₂	دیدن
i:='ʔar ₁	'ʃ=juʎ ₂	'β=hé ₃	ʃə='juʎ ₂	xə=juʎ ₂	دم
havik-k ₁	'x=wak ₁	'hʷâk-i ₁	xə='wak ₁	xə=wak ₁	دو
hu:ðe ₁	'mat-'ka:m ₂	'ʔ=tʃʰur-a ₃	mat-'wam ₂	ʔa:n ₁	سال

(G) (20 امتیاز) تعدادی درخت برای زبان‌های یومانی با فاصله آمارواژگان در ریشه (یعنی در آخر درخت سمت چپ) بوجود آمده بودند:

۱. 0.20
۲. 0.23
۳. 0.24

هر یک از این درختان را بکشید. برای هر درخت ذکر کنید که نشانه گذاری به دست کارشناسان یا اتوماتیک بنا شده است و همچنین آیا به کمک الگوریتم آ یا ب ساخته شده است.

(H) (3 امتیاز) دو فاصله ذکر شده در تکلیف (G) تا دو علامت بعد از ممیز رند شده‌اند: معنی 0.23 از طریق رند کردن 0.225 بدست آمده است. دیگر کدام فاصله رند شده و کدام معنی اش رند نشده است؟

(I) (4 امتیاز) توضیح دهید که چطور شاخص ثبات حساب می‌شود.

(J) (5 امتیاز) توضیح دهید که چطور فاصله آمارواژگان حساب می‌شود.

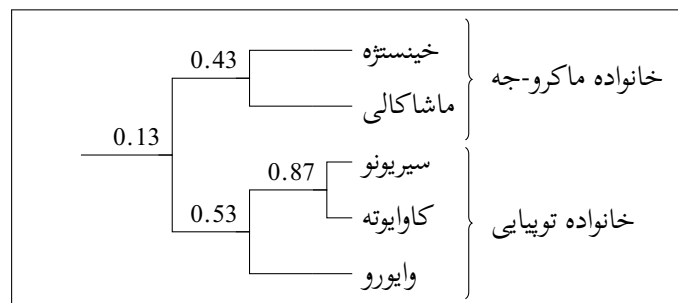
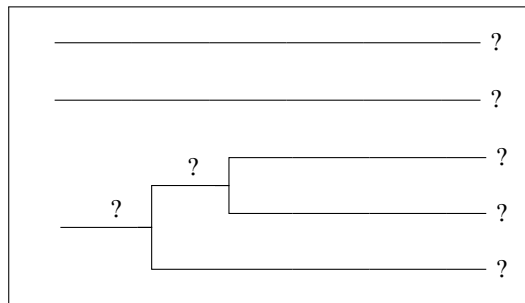
(K) (4 امتیاز) تفاوت میان الگوریتم آ و ب را توضیح دهید.

بخش ۶. خانواده ماکرو-جه و خانواده توپیایی (برزیل، بولیوی)

(L) (28 امتیاز) خانواده ماکرو-جه و خانواده توپیایی خانواده بزرگ زبان‌های جنوب آمریکا هستند. برخی زبان‌شناسان معتقدند که آنها دوردور مرتبط هستند. فهرست‌های بعدی را بررسی کنید.

E	Δ	Γ	B	A	
= 'pɛ	mĩβ̃m= 'tɛaj	kɥp= 'pɛ	h ^w ĩ= 'k ^h ʌ	e= 'e-ke	پوست درخت
=rɛ'wɛk	= 'tɛj	=ã'ũn	= 't ^h igi	'e=rje	دل
=ru'i	= 'hɛβ̃p	=d̃z= a'ʉ	=ka ⁿ bɾo	e= 'ruki	خون
=ra'pi	mũ=...= 'haβ̃p	=po'k ^w a	=rɔ= 'k ^h ɔ̃	'e=raĩ	سوزاندن
= 'kap	= 'tuβ̃p	= 'd̃z= ap	= 't ^h wəmi	e= 'kira	چربی
= 'pi	=po'ta	= 'βi	= 'h ^w aji	'e=i	پا
= 'pɔ	= 'jĩβ̃m	= 'βo	=jĩ'k ^h ɔ̃	'e=o	دست
=pɔ'ij	=β̃p'tɔj	=po'ti	=wi't ^h ĩ	e= 'usi	سنگین
=pi'ʔa	=tɛiβ̃pkĩ'nāj	=pi'a	= 'nba	'e=ja	جگر
=pia'u	= 'tiβ̃p	=pa'gop	= 'ndiwi	e= 'jasu	جدید
=ra'pɔ	mĩβ̃m=jĩβ̃m=tɛa'tiə	kɥp=kɥjo'pɛ	=ja'ɾe	e= 'rao	ریشه
= 'pit	= 'tɛaj	= 'pɛ	= 'k ^h ʌ	'e=i	پوست
= 'raj	=nā:= 'kiβ̃p	=d̃z= o'k ^w aj	= 'nbi	e= 'rokoĩ	دم
= 'sĩŋ	=β̃p'douɥ	=d̃zi'ra	=ja'k ^h a	'e=ɸĩ	سفید
=pɛ'pɔ, =ji'wa	=jĩ'māuɥ	=pɛ'o	=ja'ɾa	e= 'heo	بال

ذیل دو درخت داده شده که بر اساس همان لیست‌ها بنا شده است. برخی داده‌ها (اسامی زبان‌ها و فاصله آمارواژگان) جا افتاده است. جای خالی را پر کنید. برای هر درخت ذکر کنید که نشانه گذاری به دست کارشناسان یا اتوماتیک بنا شده است و همچنین آیا به کمک الگوریتم آیا ب ساخته شده است.

E	Δ	Γ	B	A
?	?	?	?	?

▲ نشانه گذاری دستی و شاخصه‌های ثابت در این تکلیف عمدا داده نشده‌اند.

(M) (10 امتیاز) پروسه‌های خودکار که براساس کلاس‌های دولگوپولسکی بنا شده‌اند می‌توانند نتایج اشتباه بدهند. در مثال بررسی شده پروسه خودکار بیشتر بین سیرینو و یک زبان ماکرو-جه خاص (خینستزه) شباهت تشخیص می‌دهد تا بین سیرینو و سایر زبان‌های توپایی. گزینه پروسه خودکار مد نظر خود را پیشنهاد دهید که می‌توانست در رابطه با مطالب زبان‌های داده شده ماکرو-جه و توپایی کارآمد باشد و کوتاه آن را توضیح دهید.

⚠ این تکلیف فقط در شرایط برابر بین تیم‌ها با امتیاز بالا بررسی خواهد شد.

طراحان مسأله از الخاندرو ویدال، ماریا کونوشنکو، ایلیا گرونوف و یامتو سویا بابت مشورت در زبان‌های خاص تشکر می‌کنند.
—آندری نیکولین، میلنا ونوا

ویراستاران: بوریس ایومدین، هیو دابز، ایوان درژانسکی (ویراستار تخصصی)، ماریا رویینشتاین، ایمر مک نایت، آندری نیکولین (سر ویراستار)، الیسیا وارنر، میلنا ونوا، یان پتر، آکسی پگوشف، الکساندر پیپرسکی، استانیسلاو گورویچ.

متن فارسی: بهناز مسلمیان.

موفق باشید!